

MARCZIUS TIZENÖTÖDIKE.

Péntek

229. szám.

Pest, december 8. 1848.

Nem kell táblabíró politika.

Lapunkra előfizethetni jövő év január 1-től Budapesten házhozhordva félévre 5 ft, postán horitékban hatszor küldve 6 fpp.

Helyben egyedül a kiadóhivatalban fizethetni elő, vidéken minden posta hivatalnál.

Hónapos előfizetést csak helyben, s a hónap első napjától számítva 1 forintjával fogadunk el.

Hirdetések egy háromszor hasábozott sorért, vagy ennek helyéért 2 kr pp. fizettetik.

Post december 8.

Minek deklarációt mi most ki függetlenségünket? — így szólnak sokan, valami csáfolattalan igazságot vélvén mondani — mintán minden a győzelemtől függ, ha megraknak, úgy hiavalé minden függetlenségi nyilatkozatunk, mert föntre a megsejtség vagy halál vár, ha pedig megverjük ellenségünket, akkor aztán akkint fogjuk dolgainkat intézni, mint nekünk tetszend.

De szabad legyen nekünk e kérdést egész egyszerűségében megfordítani, s kérdeni: miért ne nyilatkoztathatnánk ki mi a lotharing háztóli függetlenségünket, sőt miért ne magát a republicát, midőn úgy is minden a győzelemtől függ? mert ha veszünk, bizony hiába fogjuk emlegetni, hogy a diaetális actákban, az uralkodó háztóli elszakadásra még csak czélzás sem foglaltatik, s hogy ő cs. kir. ap. folségének gaz rendeleit mindig és örökkön csak a rossz tanács adéknak tulajdonítottuk, s a király sérthetetlen személyének szentségét törvényhozó teremtkben mindig kegyeleiben tartottuk, — s hiában fognak kiáltani, hogy tekintse nek loyális és mindig hű érzelmet kifejező proclamatióinkra, melyekben az országok mindenkor a király iránti hűségből kívántuk megvédeni, minden lázadás ellen, semmit sem fog használni, s az absolutismus vas veszője alatt e hon népének fele sirásó leendae, a másik legyilkolt féltész számára.

S ha így van a dolog — mit tagadni nem lehet — hát azon lépést, mellynél fogva meg tudná Europa, meg a világ, hogy e nemzet egy czélt tűzött ki maga elibe, mellyet elérni törekszik, vagy halni kész, s melly által halálunk — melly mint mondók — fegyvereink vesztesége esetében ingadozó, mint szilárd politika mellett is okvetlenül bekövetkeznék — legalább egy nagyszerű halál lenne, hol — mint a költő mondja:

A temetkezés fölött
Egy ország vérbe áll,

S a sirt, hol nemzet sályed el
Népek vesznek körül,
S az ember-millióinak szemében
Gyászkonny ül!

Miért akarjuk megfosztani magunkat, a bukás esetére — midő egyébiránt legkisebbé sem tartunk — attul, miként a népek a rokonszeny hangján kiáltanak fel sirhalmaink felett: Ime e hantok alatt egy nemzet nyugszik, nagy és dicső volt életében, és az volt halálában! egy nemzet, melly kimondá, hogy szabad akar lenni vagy meghal, mielőtt magát szolgává tenni engedné! egy nemzet, melly megérdemlé, hogy a feltámadás ró nézve mielőbb bekövetkezzék.

De ez ügyünknek csak szomorú oldala, mellytől Isten és saját erőnk józan felhasználása meg-ovandja e nemzetet.

Ha pedig győzünk, — midő soha nagyobb remény keblünkben a jelenleginél nem élt — valjon akkor nem büszkén és önértettelyesebben emelheti e fel fejét e nemzet, ha elmondhatja: „Lássátok Europa népei! mi ezer ellentől környezve, ezer armány szálatól befonva, megmondtuk, kijelentettük, hogy szabadok és függetlenek akarunk lenni, minővé lehetni Isten és természet törvényei szerint egy nemzetnek joga van! lássátok a magyar bevált, magának adott ünnepeles szavát, be a szabadság szent ügyének o'ítottok tett szent ígérését, és szabad lön. Fogadjátok azért első reggeli üdvözlését a fenságes czéljához diadalmasan eljutott nemzetnek!”

Igy áll a cikkünk elején idézett szűkkeblű kérdés megfordítva.

És mi még is megmaradtunk a diplomaticai kétértelműség sikamlós ösvényén, mellyet még maga a gázság is elhagyott már, mert könnyebben tud mozogni mesztelen szörnyűségében.

A szent István koronájával megkoronázott Ferdinand lemond s az irántai hűség esküje alol maga feloldja a kormánya alatt állott népeket.

És a nemzeti gyűlés nem mondja ki, hogy „igen is a lemondást elfogadjuk, annyival is inkább, mert úgy is elcsaptunk volt, igen is az eskü loli feloldozást érvényesnek ösmerjük, mert hiszen úgy is hazaárulónak tartottuk, ki hűségessédel cimboráskodott!”

Nem, a nemzeti gyűlés ezt nem mondja ki, hanem hoz egy határozatot, melly által magát Europa előtt neveltségessé, a nemzet szemében pedig kicsinyserűvé, határozatlanná teszi.

És ne mondják nekünk azt, mit többektől hallánk, hogy a nemzeti gyűlés ennek nem oka, mert ő bármit elfogadott volna, mi elibe a hon. bizottmány által terjesztett volna.

Ez hamis okeszkodás, ez kibúvó ajtócska.
Egy képviselői gyűlésnek nem szabad a jö-

vőnek magasztosságát — legyen az bár a halálé vagy életé — égard s-ok miatt feláldozni.

Az igen helyén van, ha a kamara, illy bonyolult körülményeink közt holmi aprószerű elvek miatt hosszú vitákat előidézni nem kíván s azoknak megoldását, az ösmeret jó szellemű, hazafias érzelme és fáradhatlan erélye kormányra bizza: de hogy olly kérdések, mellyeknek hatása egy nemzet jövőjére terjed ki, egy feltett javaslat olvasása után úgy keresztül surrantassanak, mikép de csak egyetlen egy képviselő se kísirtse meg, az iránt javaslatokat, és módosítványt tenni, minek teljesületét — a lemondás után csaknem általánosán hittuk és reménylünk, melly — ha a gyermeket nem akarjuk is megkeresztelni — a nép legműveletlenebb osztályának is keblében már gyökeret vert, szóval, hogy az osztrák suprematia alul tökéletes önfelzabardítás kinyilatkoztatását senki de senki indítványba nem hozá, ez előttünk — megvalljuk — megfoghatatlan.

Hónapokon át azon dolgoztunk, azon fáradoztunk, hogy népünknek monarchicus vakságát megszüntethessük, hogy agyában a királyság s különösen a mindég hitzegő osztrák dynastia káros és veszedelmes voltáról ösmétkedést keltehesük fel, és hála istennek s a királyság leplezellen gázságában előtörésnek, e fáradalom nem maradt süker nélkül, sőt dúsan jutalmazott, mit — úgy hiszük — nem kell bizonyítani akarni.

És, isten bizony, a nép kebléből kiköltözött monarchicus vakság, mintha a képviselői ház szemekre nehezkedett volna, mikép ne láthassuk, hogy elérkezett immár, s pedig hatalmasan elérkezett azon idő, mellyben a tétévázásnak többé helye nincs, mellyben minden tettein a meghatározott és kitűzött czél felé törekvés elősegítési szellemének kell átengeni, mellyben nem szabad többé elő is, hátra is kacsingatni, hanem haladni előre, tántoríthatatlanul és szilárdan.

Azonban a határozat megvan, s felette tovább időzni nem akarunk; csak véleményünket öhajtottuk iránta elmondani azon reményben, hogy egy közelebbi alkalommal tán meg fog tétetni az, mire most olly jó alkalom volt, s melly mégis elmulasztott, addig is azonban a határozatra nézve azt mondjuk, hogy

„Il faut au moins l'exploiter!”

Hogy pedig ezt miként értjük, egy közelebbi cikkünkben fogjuk elmondani, hol a Ferencz-Jósefi comodiázás politikáját igyekszünk bonczolgatni.

Csernátoni.

Pest dec. 8.

Szerkesztő!

Körülbelül megvárnék öntől annyit, drága szerkesztő, hogy ön a világ forgásában némelly tapasztalatokat tett egyéniség legyen.

A többi között, hogy vannak némelly emberek, kiket bizonyos dolgoknak csak távolról mutatásával már ki lehetne csálni széles e világból.

Példának okáért, ha én egy ismeretes nemzetőrségi kapitánynak egy pohár bort mutatok, utánam fog az jönni egész a Rákosig.

Egy másik barátunk pedig, kinek szőke spanyol szakála van, a macao asztai iránt érez olyan forma vonzalmat, minőt az alvajárók a hold iránt. —

Egy bizonyos szerkesztőről pedig azt mesélik a rágalmozók, hogy szőke hajjal és kék szemekkel el lehetne ő kelmét csalogatni, egészen a Windischgräcz vorpostjáig.

Azónban senki a föld kerekességén csud szerűbb izléssel nincs megáldva az istenektől, mint önnek csokolni való collegája Vida Károly, a figyelmezőnek érdemdús szerkesztője.

Ilyen kü'öncz embert a világ még nem látott. A nemzetőrségi kapitány pohár steinbrucherjével, szőke barátunk a macaoval, s a bizonyos szerkesztő a szőke haj és kék szem által czerszerenyire sincsenek annyira megbüvölve, mint Vida Károly ur, akkor, ha valahonnan valamely gonosz hír üti meg füle dobját.

Vida Károly a rossz hírekben boldog. Akkor nevet ő, midőn ezrek és milliók szomorkodnak. Megérdemlené, hogy aztán egy maga sirna akkor, midőn milliók boldogoknak éreznék magokat.

Lássa ön drága szerkesztő, én Vida Károlyt egy politcailag blassirozott egyénnek tartom, de kinek azon rögeszméje van, hogy neki minden áron nevezetes embernek kell lenni.

És erre nézve tehetségei nem is hiányzanának. Csak nincs benne türelem. Így történt az, hogy miután a jó ügy mellett, hova mindenesetre szive sugallata és jó angyala először vezette, hirtelenében fel nem tudott tűnni, s fáradságának jutalmát rögtön nem szedheté, szerencsétlen rögeszméje oda vezeté őt, hol lehetlen, hogy ön maga magának is tessék.

A tavaszi változások beálltakor Vida ur lapja minden héten más irányt látszatott venni, míg végre Bécs bevételé után eljöttnek látta az időt, hogy jókor oda pártoljon a reactio szolgálatába.

Azónban Vida ur azt hitte, hogy olly csodálatos egyéniségnek, mint ő, nem elég szerep volna egy közönséges hírlapíróság, neki fényesb characteristikák volnának szükségesek.

Azért tehát eszébe jutott, hogy önmagát martyrrá tegye. Hírlapjában több ízben panaszkodott, hogy őt elveiért meg akarják ölni. Irt vagy iratott magának több névtelen leveleket, mollyben rá a gonosz liberalisok halált esküsznek.

Csak az nevetséges a dologban, hogy Vida ur e levelekkel akkor paradirozott, midőn lapjaira s elveire senki sem gondolt, midőn sehohol sem lehetett hallani, hogy valamely tárgyban azon lapnak véleménye iránt bár ki is kíváncsi lett volna.

Bécs bevételé után másként van. A Figyelmező ez óta többektől éber szemekkel kísértetik. S mindenki megvallja, hogy azon lap sok ügyességgel van szerkesztve, hogy azon lap, ha Win-

dischgräcz győzne, az ellenség előtt nem maradhat méltánylat nélkül.

A Figyelmező a Marczius iránt sok szivességgel van. Csak nem minden számában regisztrál onnan holmi egyet mást. Hanem mondhatni, hogy nem sok köszönet van benne. Finom oltóval vágja ki az önök czikkeiből a rossz híreket. S mit önök vigasztalásul mondanak, lelkiismeretlenül kihagyja úgy, hogy a ki a Marcziust a Figyelmező hasábjából akarná megismerni, azt gondolná, hogy önök valami kétségbe esett népek, kik ügyök győzedelméről már egészen lelettek.

A Figyelmező számtalanszor ismétli, hogy a Marczius amollyan fél hivatalos lapja a honvédi bizottmány némelly tagjainak. Ön drága szerkesztő még meg sem köszönte collegája ezen compliment-ját, ha én önnek volnék, egészen elbiznám magamat ezen kitüntetésen, bajszomat kaczkiasan kipödretem, s ingeimre a mostaninál három ujnyival nagyobb fatermördert varatnék. A közönségnek pedig elmondanám, hogy ime lapjaim a jelenleg uralkodó eszméket képviselik, hogy a kormány ezen lappal akar legerősebb a kedélyekre hatni. E lap sugja meg este a fris ujságokat. E lapban fognak jó előre példálózgatni olytán tervek, melly iránt a kormány szeretné a közvéleményt megnyerni.

Ön rosszul teszi, drága szerkesztő, ha ezt nem mondja ki. Különösen most, midőn folynak az előfizetés kritikus napjai.

De ez csak mellékesen legyen felhozva.

A Figyelmező szorult körülmények közt van. Ugy van, mint ön volt, drága szerkesztő a korábbi hónapokban.

Ön republicanus. Vida Károl pecsovics.

Önnek october előtt nem volt szabad kedvenc eszméjéről, a republicáról világosan szólni. — Épen mint Vida sem tűheti ki élte boldogságának a reactio zászlóinak színeit. — Ön akkor azt mondta: úgy kell szólnunk, hogy barátaink megértsenek, ellenségeink meg ne foghassanak. Vida Károl, e phrasis a 243. lapon így adja elő. Világosban nem szükség szólnunk, nem szükséges, úgy is megértenek bennünket, kiket illet.

A Figyelmező tisztán definiálja saját szorult helyzetét, midőn azt mondja... a becsületes magyar ember ha A-nak engedelmeskedik, B akasztja fel, ha pedig B-nek engedelmeskedik, A akasztja fel. S hogy a magyart ilyen örvendétes helyzetbe hozá az idej kora tavasz!

És még utána teszi: Minek is születünk!

Kérdem önt, szerkesztő, a ki így beszél, nem világos jesuitája é a reactionak.

A felhozott A és B közül az egyik természetesen a nemzet képviselői köréből alakult kormányt, a másik, Windischgräczet jelenti.

És Vida ur sajnálkozik, hogy mért született — szegény Vida, ő a becsületes jámbor magyar ember, nem tudja, kinek engedelmeskedjék. ...

Na hiszen, az isten áldása legyen az olly n magyar ember jámborságán, és becsületeségén, ki a két fél között nem tud választást tenni. Még pedig annyira, hogy inkább szeretné, ha nem született volna! —

Ha megengedi ön, e lap iránti nézeteimet folytatni fogom...

Kérge Benedek.

Arad, dec. 5. reg. 9 óra.

Szerkesztő!

Hidje el ön sokkal jobb kedvem volna e pillanatban pisztolyt ragadni s magamat főbe lönt, semmint a pennához nyúlni s önt arról tudósítani, mi a tegnapi napon itten történt, s illetőleg nem történt! —

„Sed quod factum est, nec Deus infectum facere potest.“ — Azért tehát csak ki vele, akár fáj, akár nem.

Folyó évi dec. 4-kön szörnyű kudarcot valottunk!!!

S miért valottuk azt??? —

Bizony, egyes egyedül azért: mivel Márjássy János alezredes ur, a tiszántúli mozgó sereg vezére s vidékünk jelenlegi főparancsnoka, magyarára mondvá annyit ért a hadvezérséghez, mint a lúd az a-b-czéhez! —

Nyiltan s elegendőleg tanusítják ezt minden eddigi intézkedései s egész eljárása! —

Új-Aradot per se f. e. oct. 22. szépen elfoglalta, hanem hogyan is ne? — hiszen nem volt benne ellenség! —

De Lippát, mind a mellett, hogy a debreczeni derék és lelkes önkénytesek ottani parancsnoka, Zurics Ferencz kapitány, a november 12-iki csata előtt 8 nappal Máriásitól ismételve segítséget kért, — ez, nem csak, hogy őt annak idején egy elegendő erős csapatral nem gyámolította, de a szükséges munició és czinderekről sem gondoskodott, s így a vitéz csatárokat ezen vétkes gondatlansága által csakhogy föl nem áldozta!

Igenis, Lippa elvesztését egyenesen csak Márjássy vezér urnak köszönhetjük!!!

De Új-Aradnak f. e november 14-éni gyáva elhagyása is, s ez által az aradi vár és Temesvár közli közlekedésnek megnyitása, s ennek folytán az aradi várnak — melly már kevés napok mulva magát élelmi szerek és só hiányában minden bizennyal megadandó volt — f. e. november hó 14., 15. és 16-ik napjai alatt, legalább 2 hónapokra elégséges, fris élelemmél ellátása, s így az aradi várnak kezünk közből ügyetlenül ügyetlenebb kicsusztatása is — hasonlólul csak Márjássy vezér urnak tulajdonítható kizárólag!!!

Azónban, hogy „voltaképen mit nem tud“ Márjássy vezér ur, azt a tegnapi napon, vagy is inkább tognap hajnalban mutatta meg a világnak! midőn az aradi várat, csak amugy vaktában, minden strategiai combinatio, s a vár intrinsecumának s környezetének ismerete nélkül, valóóságos Don Quixotte módjára, holmi kecske lábakra fektetett, „sed absque habita ratione potentiae ad pondus“ — fenyőfából készített gyenge hidlások segítségével, s nota bene: „minden ágyúinak új-aradomi hátrahagyásával“ — tett torokkal, azaz: éljen kiabálások között bevenni próbálta! — igenis, fájdalommal legyen mondvá, csak próbálta!!! mert e végre jobbadán tudatlan népet, s alkalmatlan, a czélnak éppen meg nem felelő eszközöket használván, — sőt a vár sánczainak számát nem is tudván!!! — a hidlás az ostromlók terhe alatt összevetört, sorogának állása az idő előtti éljen kiabálás és tüselés által elrúttatott, s így a várbeliek részéről reá irányzott kartácsok által hátralásra kényszerítetett! — melly alkalmossal a 30-ik honvédi zászlóalj őrnagya, Zicco ur, telemesen megsérült, — az az előtti napon

Pestről ide érkezett s az utáradalmaitól ki sem pihenhetett s öltönyeiket meg sem is száríthatott, hőselkü lengyelek közül 6 agyonlövették, 4 megsebesítették, — a mieink közül pedig mint egy 30-an résszerint elestek, résszerint megsérültek, — egy fél század székelyek pedig a vársáncban visszamaradtak, a nélkül, hogy abból kímáshattak volna!!!

Ezen szerencsétlen atyáinkiai a várbeszűrésről a tegnapi nap egész folyama alatt lövöldöztek, s e perczig nem tudjuk még az áldozatok számát, s az életben maradtak sorsát?!

Azon levertséget, melyet azon boldogtalan kudarcos expedíció az aradi közönségben okozott, pennával ecsetelni lehetetlen! — az csak képzelni kell!!!

Estvefelé, 5 óra után, a méltán vérszemre kapott várbeli garnizon városunkat kizárólag 30 fontos gránátokkal 8 óráig olly erősen lödöztette, hogy a mi eddig nem történt, a Bárány-utczában fekvő Hassenfratz-féle ház kigyúlt! — minek is láttára a lödözés olly annyira duplázott, hogy a tüzet csak nagy nehezen lehet eloltani! —

Hála legyen az istennek, a rémülést szerencsésen kiállottuk; ember nem esett a gránátzapor áldozataul! — De mind a mellett el nem mulasztathatjuk lelkünk méltó keserűségében, ezennel az egész világ hallatára, fenhangon kinyilatkoztatni, miszerint ha a honvédelmi bizottmány vidékünkre Márjássai János alezredes helyett, hova hamarabb egy néllánál tapasztaltabb s fachjához jobban értő hadvezért nem fog küldeni, úgy Arad városa s környéke, s ezzel az egész magyar-alföld, nem sokára minden bizonytalán még nagyobb kudarcot og vallani, mint folyó 1848-ik évi december 4-ikének hajnalán!!! — Dixi, et salvavi animam meam! —

Igazmondó Fülöp.

Pest dec. 7.

Akár beteg, akár egészséges, akár vén, akár ifju Magyarország királya, úgy látszik egyre megy, mindenik esetben Magyarország czimere előttük pártütő, a változástól semmi jót nem várhatunk. Tavassza — ha előbb nem, bekövetkeznek a nehéz napok. Nagy számú katonákra lesz szükség, s ez nem hiányzik. A gép szépen indul, özönlenek ujjonczaink, egyik kapun rongyosan, remegve jönnek be; a másikon szépen felszerelve, büszkén, önbizalommal kelve pattannak ki, de hiányzanak a képzetebb, középrendű vezérek.

A vészes idő elűzte rendes tanulmányaiktól, s munkájuktól a mérnöki kart, s választott szükségesebb pályát.

Főkormányunk az idő szabta lépést megtette, s 3—4 hó alatt a haditan, tactica, utászat s reglement bevégzendők valának. Nov. eltelt s e négy szak alakult, s foly a legszebbev a két első. Most dec. közepé felé sietünk s az utasításból 2—3 leczkét látva, utánna naponként sovargunk, de hijába. Az utolsó nem is alakult a terv szerint.

Uraim, kiknek e dolgok szíveteken kell lenni, elöttetek meghajlunk, s tisztelettel kérjük:

1-ször. Az e tudományokra szükséges előkészületű egyének választassanak külön, s tanításnak előlegesen.

2-ször. A félbeszakadt tudományok pótoltságának ki mielőbb.

3-ször. A bajvívás mindkét ága közkölségen adassék elő.

4-ször. A lovaglás főbb szabálya mutogatassék meg, szinte álladalmi költségen.

Fergetegünk rövid időn culminál, a keleti fellegetek, mellyek tán könnyebbek, de a plántákat sodorják — a szél sebesen hajtja felfelé. A nyugoti vészteljeseket csak néhai positio-electricitásunk visszarugása tartóztatja; de felettünk el fog huzódni, lehet, utána jóltévd esőt kapunk. Én a ludevicumi plántaültetést a csendes esőtánra hagyánám.

N. A. s többek.

Lássunk a theoria után egy kis praxist?

Tegnap délután illő szabadság levelet eszközölve, a puskaporos toronynál lévő löszéri munkálatokat az ottani jeles főhadnagy mutatása után végig nézve; fordultunk a redoutok vizsgálására s a váczai ut baloldalaiba be menvén kezdtük a részeket theoriánkhoz alkalmazni, midőn egy szürös ur meglámad, hogy ha szabadság levelet nem mutatunk, bekésértet. Én tisztelve e fontos rendelést, levelemet előmutatandó valék, de erre a t. ur nem hajtva, kemény szavakkal kivonulni kényszerítet.

Mondják, hogy a szürös ur kapitány, de nevét kinem tudhattuk. Így hát K. ur — fegyverő által megverve, ki huzódtunk.

Uram uram K. uram, lehet, hogy ön fő fő ember lehet, hogy talán ön tervezte is e harcz gáatot, lehet, hogy tán illy kezdőknek, meg is magyarázhatta volna, hogy valyjon a telep helyből, egész arcz hosszába nem lehetett volna e egy ötlet el venni, — mi körülbelől 40 öl földet megkémélt vala, valyon az oromorm párkányait, midőn csak homokos, kiállja-e a gyenge gyp hant sat. de midőn szét az országba illyes műveket több helyen kell építeni. S K. ur mind fel nem vállalhatja — a pesti csonkulása nélkül, engedjen kevésbe avatottaknak egy kis combinatióra helyett.

Ugyanaz.

Győr, dec. 4. 1848.

Szerkesztő!

Még nem lehetett olvasni önnek lapjaiban városunkról, mintha nem is létezne Magyarhonban, pedig történnék ám itt dolgok, mellyeket nem ártana a közönséggel egy kissé megismertetni annál is inkább, mert e hely a feldunai táborozáshoz közel esvén, napról napra érdekesebb kezd lenni: meglehet, hogy közelében, vagy tán éppen falai alatt fog az igazi független magyar szabadságérti eldöntő csata kivivatni. —

Győr a vizok közti fekvése miatt régenten is nevezetes erősség volt, de falai és árcai az éjszaki részt kivéve, Napoleon ideje után leromboltattak; most azonban néhány hét óta ismét körül sánczoltatik, mi végre tömérdek falusi nép rendeltetik be naponként; különös szorgalommal és sikerrel üzi mégis e munkálatot a derék Kazinczy Lajos parancsnoksága alatt itt tanyázó utászkar 2. zászlóallj, nem különben tetemes részt vesz benne a városi nép és ezek közt legin-

kább a híres szépségű hölgyek mennek elől példaul, s részint a költsönösen váltott kacsingatással elfelejtetik férfainkkal a fáradságot, részint szorgalmas munkálkodásaikkal a többi versenyzésre buzdítják; s mintán a sánczolásnál többnyire zene is szokott lenni, nem ritkán láthatni őket, mint járják a kezökbe lévő sulyokkal a csárdást, miben kettős jó van, egyik, hogy a sánczot jobban letömik, másik, hogy a munkásoknak vidámságot szereznek. — Történnék tovább a sánczolásnál ösmeretségek is, már több szerelmes párok együtt talicskáznak, mások tömnek, így a jövő farsangra lakodalmi kilátások is mutatkoznak. —

Városunk a katonaságtól hemzseg, az utászokon kívül tömérdek honvéd ujoncz itt szereltetik fel, a Sándor nevű gyalog sor ezred két zászlóalja szinte beszállássalva itt tanyázik, ezek iránt nagy elégtelenség mutatkozik, hogy Pestről és Komáromból velük hozott 1200 magyar, és tótajku ujonczait németül tanítják, valóban el kell keseredni minden jó érzetű embernek, midőn a magyar hadsereg egyformasága, és egysége mentheti csak meg a hazát, egy városban két félekép taníttatnak ujonczok, s nem is kívánhatni ezektől, hogy magyar hazájuk mellett lelkesen harcoljanak, ha anya nyelvükön sem szabad hozzájuk szólni, tanácsosabb volna őket honvéd zászlóaljakká átalakítani, annál is inkább, mert nálunk a botosás sem ujság, és e mellett többször lehet tőlük hallani utzákon illy forma káromlásokat „még a császárt szolgálunk, huszas pénzzel fizettek, most hunczvutot szolgálunk, mert papírossal fizetnek, csak érünk a határhoz, majd tudjuk mit teszünk“ — ez az ország amugy is tót ország volt sat. Illyent kettőt tegnapelőtt befogtak egy kocsmából honvédeink, négy pedig elszaladt; kell lenni titkos bujtogatóknak köztük, nem ártana egy kis vizsgálatot tartani, a napokban, még Posonyba menendnek: egy ágyu üteg is érkezett városunkba tegnap előtt 154 emberrel. —

Ma ismét hoztak cseh foglyokat a Reisenberg ezredből, tegnap előtt Patz-Neisiedel határvonal helyiségnél Austria felé a Lajtán átlödöztek Windischgräcz elődrei a faluba, és egy kőművest, ki éppen ablakot rakott be, agyon lötték, erre a mieink is először puskával utóbb ágyuval vizsnoztak, az eredmény egy pár holt és néhány sebesült lett, mi részünkről két Rákoczi honvéd nehéz sebet kapott.

Valamint az egész felső dunai táborban, úgy városunkban is az apró pénz hiánya, és az igazság kiszolgáltatásának megszűnte az adósok irányában, napról napra nyomasztóbb lesz, a két rozszson minél előbb kell segíteni, mit az illető előljárók eszközölhetnének. —

Tófalvy Gáspár.

Győrmezei középponti bizottmányi ülés,
december 2-kán 1848.

Elnök Szabó Kálmus alispán leül.

Az önkéntes adakozást beszedő választmány tagjai jelentik, hogy ők ugyan a szegényekre kivetett (= győri önkéntes) sommát az utósó denárig beszédni elég bátrak és erősek voltak, de

több nemes, tisztelendő, föltisztelendő és méltóságos uraságoktól seprűvel fogadtattak. Határozat: ha nem fizetnek, nevük a szegények költségén ki fog nyomtatni.

Ujjonczállító válaszmány jelenti, hogy ő biz állítja e megyei lakosság bő szaporítási lehetőségét, koránt sem minden letelepedetteket, hanem csak e megyei születésűeket hozta be. Elnök teljes hatalmu tekintetes birkapofával helyesli. Határozat: a vizet nem jó ugyan zavarosig inni, de mindazonáltal most az egyszer ez csakugyan mégis így hagyatni s országszerte kidoboltatni rendeltetik, hogy mindazok, kiket netalán furcsa kérézgetésekkel háborgatnának, csak jöjjenek Győrbe, itt utósó hajszálig kiméltetni, szükség esetére: üvegebe foglaltatni fognak.

Felolvastattott a holdogemlékezett Batthyánnak rendelete, mellyben Szabó Kálmánt rendeli teljes hatalmu Jellacsics kergető kormánybiztossá Sürü üdvözlések után végeztetett. Méltó tekintetbe véve azt, hogy Szabó Kálmus Jellacsicsnak ellentállott volna, még valami baj is érhetne volna: ezen kinevezése örök emlékezetre az ország historiájába beírtni, maga jelenleg őrnagygyá ajánlatni, szerencsésb időben pedig a muzeumba petrificalt táblabírónak elküldetni, megrendeltetik.

Tekintetes nemes nemzeti és vitézlő Fekete Kálmán megyei esküdtnek, candidatus táblabírónak stb. ügyvédi diplomája publicattatik. Egy hang: jobban illene néki a hadnagyi diploma. — Nagy zúgolódás, s táblabírói gratulatiók, saját-szerű bekegések után határozatott. Mivel F. K. az ujjonczok közé besoroztatván, nem csak a Krisztus kinszenvedését egészeu kiállotta, hanem még azon kívül az ő határtalan hazaszeretetének, s önfeláldozásának legnagyobb jeléül, mint egy győri tisztviselőhez illik, s töle a haza méltányolhatja, oda maga helyett dicsőségesen más különbet fogadott volt légyen, ezen tette mindenhol egekig magasztaltatni, ő feketesége pedig teljes hatalmu futárnak ajánlatni rendeltetik.

Mind ezen fontos tanácskozások alatt úgy szórta elnök a táblabíró, hogy szinte fercsegett a nyála.

Végre elnök a jövő ülést Januar első hétfőjére kitüzi. Jelentetvén, hogy ezen napra jóformán ünnep esik, határozatott. E fontos kérdés megvizsgálására egy jegyző s két táblabíró kiküldetik, jelentésük bevértatván.

* * *

Ennyi csunya után önhöz egy szép szót, szerkesztő! ne restelje ön megkérni Kozma Imre barátomat, hogy írjon egy kis mákvirágot.

Ő tud ám még majd furcsákat beszélni egy bizonyos őrnagynak garasos segédjéről, a nagy expeditorról, a gatyamadzagos őrmesterről, s tudja isten, még miről nem. Győri Gyufa.

H I R D E T É S E K.

Sajtó alatt van s megjelenend
 Emich Gusztáv
 könyvkereskedésében:

ALAPOS UTMUTATÁS

a ló, mind belső, mind külső
 betegségei megismerésére,
 gyógyítására.

Hasznos kézi könyv

lovassági tisztok, lovászinesterek, lótenyésztők,
 barmászok, s általában a lókedvelők számára,

Dr. Wagenfeld

porosz kir. kerületi barom orvos,

a harmadik bővített, s javított kiadás után fordítá
 Bajnok Antal.

Egy toldalékkal a lovak vasalásáról,
 Wagenfeldtől, és 5 aczélmetszetű táblával
 Pesten 1848.

Ezen igen kor- és czélszerű munkára az illetők, főleg a jelenleg képezendő tábori ló-orvosok figyelmeztetnek.

Az.

„ALFÖLDI HIRLAP“

1848-ik év első felére is megjelenik Debreczenben, Telegdi László és Szarka József szerkesztésével, hetenként kétszer, egyegy terjedelmes íven. Előfizetési ára félévre, postán küldve 3 ft. 50 kr. pp., — helyben 3 pft.; — s előfizethetni minden postahivatalnál, s helyben Telegdi Lajos könyvkereskedésében.

(3-3)

Legfinomabb minőségű Pecco- virágthea

Chinai szelenczében, 4 p. forintjával kapható a
 Magyar királynál lévő illatszerek kereskedésben.

(1-3)

Rákosi széna

legjobb fajtaból Pesten váci uton 78 sz. házban,
 mázsa, vagy adag-számra eladó.

Nemzeti

Színház.

Pest, pénteken, december 8-án, 1848. huszonnegyedszer.

M Á T Y Á S D I Á K.

Eredeti színmű dalokkal, 3 szakaszban. Irta Berki, zenéjét Egressi B.

Első szakasz: **Templom napja.** Személyei:

Mátyás diák	—	—	László
Kupa Mátyás, czinkotai kántor	—	—	Szentpéteri
Rebeka, felesége	—	—	Kovácsné
Zsigmond,) fogadott	—	—	Szigeti
Katalin,) gyermekeik	—	—	Éder Luiza
Czinkó Mihály, sáfár	—	—	Szilágyi Pál
Harangozó	—	—	Balázs
Öregbíró	—	—	Sopronyi
Tehénpásztor	—	—	Vadász
Egy vasvillás	—	—	Szűcs
Idegen nő	—	—	Szathmáriné
Vlad Martin, horvát diák	—	—	Hubenai Fer.
Egy zarándok	—	—	Pataki
Szobaleány	—	—	Novák Teréz
Inas	—	—	Korcsok
Hadnagy	—	—	Gózon

Négy huszár: Vas, Gáspárdi, Főző, Bratka.

Történik Czinkotán Idő 1463. — Kántor cselédei. Bacsuzók. Czinkotai nép. Diákok, Vasvillások. Dudások.

2-ik szakasz: **Mátyás király palotája.** Személyei:

Mátyás diák	—	—	László
Lőrincz, apród, a boszniai király fia	—	—	Káli Erzsé
Vigyázó, kapitány	—	—	Gózon
Oláh János, kincstári irnok	—	—	Farkas Lajos
Czinkó Mihály, sáfár	—	—	Szilágyi Pál
Zsigmond	—	—	Szigeti
Kupa, czinkotai kántor	—	—	Szentpéteri
Rebeka, felesége	—	—	Kovácsné
Vlad Martin, preceptor	—	—	Hubenai Fer.
Gyika, budai csapláros a hévviztoronynál	—	—	Petrík
Kincstári szolga	—	—	Morvai
Gyékén,) pórok	—	—	Balog
Káka,)	—	—	Bartha
Elő)	—	—	Győri
Második) korbély	—	—	Boldog
Harmadik)	—	—	Kovács

Apródok: Kovácsics Eliza, Nagyné.

Fegyveresek. Apródok. Történik Budán, 8 nappal később az első szakasznál.

3-ik szakasz: **Czinkotai iccze.** Személyei:

Mátyás király	—	—	László
Idegen nő	—	—	Szathmáriné
Katalin	—	—	Éder Luiza
Zsigmond	—	—	Szigeti
Órsi prépost	—	—	Hubenai J.
Kalocsai Imre, kincstári gondnok	—	—	Szilágyi S.
Oláh János, kincstári irnok	—	—	Farkas Lajos
Czinkó, sáfár	—	—	Szilágyi P.
Lőrincz, apród	—	—	Káli Erzsé.
Vigyázó, kapitány	—	—	Gózon
Kupa, czinkotai kántor	—	—	Szentpéteri
Rebeka, felesége	—	—	Kovácsné
Gyékén) pórok	—	—	Balog
Káka)	—	—	Bartha

Apródok: Kovácsics Eliza, Nagyné

Apródok. Udvariak. Zászlós urak. Hölgyek. Tánczosok. Vivők. Testőrök. Történik: Budán.

Előfordulandó tánczok: 1. „Kettős táncz“ Erhardt-Kurz Antonia és Campilli által. 2. „Magyar táncz“ szerzették Mikola és Perron; előadják: Grafmayer Jozefa, Polák Katalin, Viski Klára, Ámon roza, Králik Pista, Mikola és Perron.

Megjelenik e lap **MINDEN ESTE.** Előfizethetni e lapra Pesten a Lukács László nyomdájában (Országuton Kunewalder-házban). — A vidéken a postahivataloknál. **EGYES SZÁM** ára 3 kr. pp.

Felelős szerkesztő Pálfi Albert. — Nyomtatja és kiadja Lukács László Országut, Kunewalder-ház.